

มาตรา 18 กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการการแพทย์ กรรมการอุทธรณ์และอนุกรรมการ อาจได้รับเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

อธิบาย ให้กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการการแพทย์ กรรมการอุทธรณ์ และอนุกรรมการ ต่าง ๆ มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังโดยเบิกจ่ายจากเงินกองทุนประกันสังคม ตามมาตรา 24 วรรคสอง

หมวด 2

สำนักงานประกันสังคม

สถานะและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม

มาตรา 19 ให้จัดตั้งสำนักงานประกันสังคมขึ้นในกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้

(2) เก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสังคม

(3) จัดทำทะเบียนนายจ้างและผู้ประกันตนซึ่งต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุน

(4) ปฏิบัติการตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(5) กระทำกิจการอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ คณะกรรมการอื่น หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

อธิบาย เป็นที่น่าสังเกตว่าสำนักงานประกันสังคมขณะนี้ขึ้นอยู่กับกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม มิใช่ขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 19 นี้ ดังนั้นจึงควรแก้พระราชบัญญัติมาตรานี้

หน้าที่ของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

มาตรา 20 ให้เลขาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานและเป็น

ผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน เพื่อการนี้ให้มีรองเลขาธิการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการและรองเลขาธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

อธิบาย เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานทุกอย่างที่ข้าราชการของสำนักงานได้ปฏิบัติไปและเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสำนักงาน มีฐานะเทียบเท่าอธิบดี (กรม) และเพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น เลขาธิการอาจแต่งตั้งรองเลขาธิการ 1 คนหรือหลายคนเพื่อเป็นผู้ช่วยในการสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมและรองเลขาธิการต้องเป็นข้าราชการพลเรือน (มาตรา 20 วรรคสอง)

หมวด 3

กองทุนประกันสังคม

ความหมายของกองทุนประกันสังคม

มาตรา 21 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานประกันสังคมเรียกว่า กองทุนประกันสังคม เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ 3 และเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา 24 วรรคสอง

อธิบาย กองทุนประกันสังคมเป็นกองทุนหนึ่งอยู่ในสำนักงานประกันสังคม เป็นกองทุนที่รวบรวมเงินสมทบที่ได้จากนายจ้างลูกจ้างและรัฐบาล อันเป็นกองทุนที่ให้หลักประกันแก่ผู้ประกันตนให้ได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อต้องประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตาย อันมิใช่เนื่องจากการทำงานรวมทั้งกรณีคลอดบุตร นอกจากนี้ยังรวมถึงประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงานที่จะมีผลบังคับในอนาคต รวมถึงเป็นทุนใช้จ่ายต่าง ๆ ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานอีกด้วย

รายได้ของกองทุน

มาตรา 22 กองทุนประกอบด้วย

- (1) เงินสมทบจากรัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 40 และมาตรา 46
- (2) เงินเพิ่มตามมาตรา 39 มาตรา 49 และมาตรา 53
- (3) ผลประโยชน์ของกองทุนตามมาตรา 26

- (4) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา 45
- (5) เงินที่ได้รับจากการบริจาคหรือเงินอุดหนุน
- (6) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา 47 มาตรา 47 ทวิ มาตรา 50 มาตรา 53 และ

มาตรา 56

- (7) เงินอุดหนุนหรือเงินอุดหนุนราชการที่รัฐบาลจ่ายตามมาตรา 24 วรรคสาม
- (8) เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามมาตรา 102
- (9) รายได้อื่น

อธิบาย กองทุนประกอบด้วยรายได้จากที่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) จากเงินสมทบจากรัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนที่ส่งเข้ากองทุนเป็นรายเดือนฝ่ายละเท่า ๆ กัน รวมทั้งผู้ประกันตนอิสระที่จะต้องส่งเงินสมทบตามเกณฑ์และอัตราที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนด

(2) เงินเพิ่มที่ได้จากผู้ที่พ้นจากการเป็นลูกจ้าง และสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตน และเงินเพิ่มที่ได้รับจากนายจ้างและผู้รับเหมาช่วงในกรณีต่าง ๆ ตามมาตรา 39, 49 และมาตรา 53 ตามลำดับ

(3) ผลประโยชน์ที่กองทุนได้รับการจัดหาตามมาตรา 26

(4) เงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับตามมาตรา 45

(5) เงินที่ได้รับจากการบริจาคหรือเงินอุดหนุน

(6) เงินที่ตกเป็นของกองทุนด้วยกรณีต่าง ๆ ตามมาตรา 47, 47 ทวิ มาตรา 50, 53 และ

มาตรา 56

(7) เงินอุดหนุนหรือเงินอุดหนุนราชการที่รัฐบาลจ่ายกรณีเงินกองทุนไม่พอจ่ายตามมาตรา

24 วรรคสาม

(8) เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 102

(9) รายได้อื่นที่กองทุนได้รับ

การเก็บรักษาเงินกองทุน

มาตรา 23 เงินกองทุนตามมาตรา 22 ให้เป็นของสำนักงานและไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

อธิบาย เงินกองทุนกรณีต่าง ๆ ตามมาตรา 22 ให้เป็นของสำนักงานประกันสังคมทั้งหมดไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังและไม่ถือเป็นรายได้แผ่นดิน

การจัดสรรเงินกองทุน

มาตรา 24 เงินกองทุนให้จ่ายเป็นประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละสิบของเงินสมทบของแต่ละปีเพื่อจ่ายตาม
มาตรา 18 และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงาน

ในกรณีที่เงินกองทุนไม่พอจ่ายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุน
หรือเงินอุดหนุนราชการให้ตามความจำเป็น

อธิบาย เงินกองทุนสามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ ดังนี้

1. คณะกรรมการประกันสังคมอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินกองทุน
ทั้งหมดของเงินสมทบแต่ละปี เพื่อจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง เบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเดินทาง ฯลฯ
ให้แก่คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการต่าง ๆ ของสำนักงานประกันสังคมที่ปฏิบัติตาม
หน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงาน

ในกรณีที่เงินกองทุนไม่พอจ่ายให้กับผู้ประกันตน ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนหรือเงิน
อุดหนุนราชการให้กองทุนตามความจำเป็น

มาตรา 25 การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

อธิบาย วิธีการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการประกันสังคมกำหนด ทั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเสียก่อน

การจัดหาผลประโยชน์เข้ากองทุน

มาตรา 26 การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ
กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

อธิบาย การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเสียก่อนเช่นกัน

การรายงานรายรับ-รายจ่ายของกองทุน

มาตรา 27 ภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้คณะกรรมการเสนอสมุดและ
รายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ
รับรองก่อนเสนอต่อรัฐมนตรี

สมุดและรายงานการรับจ่ายเงินดังกล่าวให้รัฐมนตรีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอ
รัฐสภาเพื่อทราบ และจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อธิบาย มาตราที่กำหนดให้คณะกรรมการประกันสังคมเสนองบดุลและรายงานรายรับและรายจ่ายของกองทุนในปีที่ผ่านมาภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินโดยเสนอต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพื่อทำการตรวจสอบก่อนนำเสนอรัฐมนตรี และรัฐมนตรีจะได้นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อทราบและนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกันต่อไป

หมวด 4

การสำรวจการประกันสังคม

ในหมวดนี้จะกำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อสำรวจปัญหาและข้อมูลด้านแรงงานเพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ หากมีการตราพระราชกฤษฎีกาน้อยอย่างน้อยจะต้องระบุข้อความต่าง ๆ ตามมาตรา 28 ดังนี้

มาตรา 28 เพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมตามพระราชบัญญัตินี้ จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อสำรวจปัญหาและข้อมูลด้านแรงงานก็ได้

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้ระบุ

- (1) วัตถุประสงค์ในการสำรวจ
- (2) เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะทำการสำรวจ
- (3) กำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะต้องไม่เกินสองปี

มาตรา 29 เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 28 แล้ว ให้เลขาธิการประกาศกำหนด

- (1) แบบสำรวจ
- (2) ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งแบบสำรวจให้แก่นายจ้าง
- (3) กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้นายจ้างต้องส่งคืนแบบสำรวจที่ได้กรอกรายการ

แล้วแก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องระบุไว้ในแบบสำรวจด้วย

การประกาศตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อธิบาย เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาสำรวจการประกันสังคมตามมาตรา 28 แล้ว ให้เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนดแบบสำรวจตาม (1) และกำหนดระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งแบบสำรวจให้แก่นายจ้างตาม (2) และกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน ให้นายจ้างต้องส่งแบบสำรวจคืนหลังจากกรอกรายการต่าง ๆ ในแบบสำรวจแล้วให้กับเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุในแบบสำรวจไว้ด้วย

มาตรา 30 แบบสำรวจตามมาตรา 29 (1) ที่จะต้องส่งไปยังนายจ้าง ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของนายจ้างในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของนายจ้าง ถ้าไม่พบนายจ้าง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของนายจ้าง จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของนายจ้างนั้นก็ได้อีก

ถ้าไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ ให้ใช้วิธีปิดแบบสำรวจไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายที่สำนักงานของนายจ้าง เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวและเวลาได้ล่วงพ้นไปเกินสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่านายจ้างได้รับแบบสำรวจนั้นแล้ว

อธิบาย แบบสำรวจประกันสังคมนั้นจะส่งไปให้นายจ้างโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือเจ้าหน้าที่จะไปส่งให้นายจ้างโดยตรง ณ ภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของนายจ้างในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการงานของนายจ้างก็ได้ กรณีที่ไปส่งแล้วไม่พบนายจ้าง เจ้าหน้าที่อาจมอบให้กับบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว (20 ปีบริบูรณ์) และอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานของนายจ้างนั้น ๆ ก็ได้

ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ตามวรรคหนึ่งข้างต้น เจ้าหน้าที่อาจปิดแบบสำรวจไว้ในที่ซึ่งเห็นได้โดยง่าย ณ สำนักงานของนายจ้าง หลังจากนั้นพ้น 15 วันไปแล้วให้ถือว่านายจ้างได้รับแบบสำรวจนั้นแล้ว

มาตรา 31 เมื่อนายจ้างได้รับแบบสำรวจแล้ว ให้นายจ้างกรอกรายการในแบบสำรวจทุกข้อตามความเป็นจริง แล้วส่งแบบสำรวจที่ได้กรอกรายการนั้นคืนให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 29(3)

อธิบาย เมื่อนายจ้างได้รับแบบสำรวจประกันสังคมแล้วไม่ว่าด้วยวิธีใด ให้นายจ้างรีบกรอกแบบสำรวจในทุกข้อความตามความเป็นจริง แล้วให้รีบส่งแบบสำรวจคืนเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา 29(3) ภายในระยะเวลา 15 วัน หากนายจ้างเพิกเฉยไม่ส่งแบบสำรวจภายในกำหนดดังกล่าวหรือกรอกไม่ครบ หรือไม่ส่งแบบสำรวจคืนเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด นายจ้างอาจถูกระวางโทษปรับไม่เกิน 5 พันบาทตามมาตรา 93

หรือกรณีนายจ้างกรอกข้อความในแบบสำรวจเป็นเท็จ หรือไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยเจตนา นายจ้างอาจได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 94

มาตรา 32 บรรดาข้อความหรือตัวเลขที่ได้กรอกไว้ในแบบสำรวจให้ถือเป็นความลับ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมหรือการคุ้มครองแรงงาน หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

อธิบาย ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขในแบบสำรวจที่นายจ้างได้กรอกส่งไปนั้น ให้แก่บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมหรือการคุ้มครองแรงงานหรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี เท่านั้น

ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 95

ลักษณะ 2

การประกันสังคม

หมวด 1

การเป็นผู้ประกันตน

มาตรา 33 ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์เป็นผู้ประกันตน

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนอยู่แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์และยังเป็นลูกจ้างของนายจ้างอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตนต่อไป

อธิบาย การเข้าเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคมนั้นจะต้องเป็นลูกจ้างที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หมายความว่าลูกจ้างที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปต้องเข้าสู่ระบบประกันสังคมโดยอัตโนมัติ คือนายจ้างจะต้องหักค่าจ้างของลูกจ้าง 1.5% ของค่าจ้างเข้าสมทบกองทุนประกันสังคม ซึ่งเป็นการเข้าเป็นผู้ประกันตนแบบบังคับ แต่ทั้งนี้ลูกจ้างนั้นจะต้องอยู่ในกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปหากกิจการใดที่มีลูกจ้างไม่ถึง 10 คน ถึงแม้ว่าจะมีลูกจ้างอายุครบ 15 ปีขึ้นไปก็คนก็ตาม นายจ้างไม่ต้องหักค่าจ้างลูกจ้างเพื่อเข้าสู่ระบบประกันสังคมแต่อย่างใด เพราะมาตรานี้กำหนดเฉพาะให้ลูกจ้างที่มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้นที่ต้องเป็นผู้ประกันตนและได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมายประกันสังคมทุกประการ และนายจ้างจะต้องหักค่าจ้างลูกจ้างเข้ากองทุนประกันสังคมไปตลอดระยะเวลาที่เป็นลูกจ้างจนถึงอายุ 60 ปีบริบูรณ์ หากลูกจ้างออกจากงานเพราะเกษียณอายุ (อายุครบ 60 ปี) ความเป็นผู้ประกันตนของลูกจ้างจะสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ลูกจ้างทำงานมาจนถึงอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์และนายจ้างยังคงให้ทำงานต่อไปเรื่อย ๆ เช่นนี้ ให้ถือว่าลูกจ้างยังคงเป็นผู้ประกันตนต่อไป (ตามวรรคสอง) จนกว่าพ้นจากการเป็นลูกจ้างของนายจ้างรายนั้น

ในทางกลับบ้าน หากลูกจ้างออกจากงานเมื่อมีอายุครบ 60 ปีแล้ว และต่อมาเข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่เช่นนี้ ลูกจ้างผู้นั้นก็ไม่มีสิทธิเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพราะกฎหมายกำหนดอายุสูงสุดของลูกจ้างในการเป็นผู้ประกันตนไว้เพียง 60 ปีบริบูรณ์เท่านั้น

มาตรา 34 ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อผู้ประกันตน อัตราค่าจ้าง และข้อความอื่นตามแบบที่เลขาธิการกำหนดต่อสำนักงานภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตน

อธิบาย นายจ้างในกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปจะมีลูกจ้างอายุ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปกี่คนก็ตาม จะต้องยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อลูกจ้างผู้ประกันตนโดยแจ้งรายชื่อลูกจ้าง อัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างแต่ละคนได้รับ และข้อความอื่น ๆ ตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนด โดยยื่นโดยตรงต่อสำนักงานประกันสังคมภายในเวลา 30 วันนับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นเข้าเป็นลูกจ้าง หรือนับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นมีสิทธิเข้าเป็นผู้ประกันตน

ตัวอย่าง บริษัท ก. มีลูกจ้าง 12 คน แต่มีลูกจ้างที่มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเพียง 6 คน ส่วนอีก 4 คนอายุ 13-15 ปี และอีก 2 คนอายุ 62 ปี เช่นนี้บริษัท ก. ต้องเข้าสู่ระบบประกันสังคมโดยบริษัทต้องยื่นแบบแสดงรายชื่อลูกจ้างที่จะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเพียง 6 คน ส่วนอีก 6 คนนายจ้างไม่ต้องส่งรายชื่อเป็นผู้ประกันตน เพราะเข้าช้อยกเว้นที่ไม่ต้องเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 เช่นนี้เป็นต้น โดยไม่จำเป็นว่าบริษัท ก. นั้นจะต้องมีผู้มีสิทธิเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ทั้ง 10 คนจึงจะส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

มาตรา 35 ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ว่าจ้างโดยวิธีเหมาค่าแรงมอบให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดรับช่วงไปควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างอีกทอดหนึ่งก็ดี มอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาลูกจ้างมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางานก็ดี โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจซึ่งกระทำในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานของผู้ประกอบการและเครื่องมือที่สำคัญสำหรับใช้ทำงานนั้นผู้ประกอบการเป็นผู้หา กรณีเช่นว่านี้ผู้ประกอบการย่อมอยู่ในฐานะนายจ้างซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้รับเหมาค่าแรงตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานตามมาตรา 34 ในฐานะนายจ้าง ให้ผู้รับเหมาค่าแรงมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับนายจ้าง ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ประกอบการหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้เงินสมทบและเงินเพิ่มเติมเพียงเท่าที่ผู้รับเหมาค่าแรงได้นำส่งสำนักงาน

อธิบาย ในมาตรานี้เป็นรูปแบบของการเหมาค่าแรงโดยที่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่า SUB CONTRACT หมายถึงบริษัทที่บริหารจัดการพนักงานมาทำงานให้กับสถานประกอบการแห่งใดแห่งหนึ่งโดยที่สถานประกอบการแห่งนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ

ตัวอย่าง สถานประกอบการแห่งหนึ่งต้องการตำแหน่งเลขาธิการ 1 ตำแหน่ง ตำแหน่งประชาสัมพันธ์ 2 ตำแหน่ง และตำแหน่งพนักงานต้อนรับและรับโทรศัพท์ 2 ตำแหน่งเช่นนี้ ได้ว่าจ้างบริษัทรับเหมา (SUB CONTRACT) แห่งหนึ่งจัดหาให้โดยเหมาจ่ายปีละ 1 ล้านบาทเป็นต้น และบริษัทรับเหมานั้นได้จัดส่งพนักงานให้เข้ามาทำงานในสถานประกอบการนั้นทุกตำแหน่งตามที่บริษัทแม่ประสงค์โดยทำสัญญาจ้างทำงานกันเป็นรายปีต่อไป โดยพนักงานต่าง ๆ ที่มาทำงานใน

สถานประกอบการแม่่นั้นมาแต่ตัว เป็นการเหมาค่าแรงมาทำงานเท่านั้น มิได้มีฐานะเป็นลูกจ้าง หรือพนักงานของสถานประกอบการแม่่นั้นแต่ประการใด โดยบริษัทรับเหมาค่าแรงนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการทำงานของพนักงานเหล่านั้น และรับผิดชอบจ่ายค่าจ้างให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างที่มาทำงานทั้งหมดนั้นเองแต่เพียงผู้เดียว

หรือบริษัทผู้ประกอบกิจการได้มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น พนักงานบริษัทของตนหรือบุคคลภายนอกก็ได้ เป็นผู้จัดหาลูกจ้างมาทำงานให้กับตนอันมิใช่ประกอบธุรกิจจัดหางาน ดังเช่นตัวอย่างข้างต้น

ตัวอย่างเช่น เจ้าของผู้ประกอบการอยากได้คนมาตัดหญ้าในบริษัทสัก 3 คน ได้บอกให้นายแดงผู้จัดการฝ่ายจัดหาและจัดจ้าง หรือบอกนายเขียวคนรู้จักกันในพื้นที่นั้นหาคนตัดหญ้ามาตัดหญ้าในบริษัทเช่นนี้ก็ได้อีก

แต่สิ่งที่สำคัญก็คืองานที่บุคคลทั้งหมดนั้นมาทำต้องเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของกระบวนการผลิตหรือเป็นธุรกิจของบริษัทแม่่นั้น ซึ่งต้องมาทำงานอยู่ในบริษัทแม่ หรือสถานประกอบการนั้นเป็นหลัก และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานเป็นของสถานประกอบการหรือบริษัทแม่่นั้นทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการหรือบริษัทแม่่นั้นจะต้องตกอยู่ในฐานะนายจ้างซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คือจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมให้แก่ลูกจ้างเหล่านี้ด้วยเสมือนกับเป็นลูกจ้างบริษัทของตนเช่นกัน ทั้งนี้ในส่วนของประกันสังคมเท่านั้น (ตามมาตรา 35 วรรคหนึ่ง)

ตามมาตรา 35 วรรคสอง หากบริษัทรับเหมาค่าแรงช่วง (SUB CONTRACT) นั้นได้หักค่าแรงลูกจ้างเหล่านั้นเข้าสมทบกองทุนประกันสังคมและยื่นแบบรายการต่าง ๆ ในฐานะนายจ้างไปแล้วกรณีเช่นนี้เจ้าของสถานประกอบการหรือบริษัทแม่่นั้นย่อมหลุดพ้นจากการรับผิดชอบในหนี้สินเงินสมทบและเงินเพิ่ม แต่ทั้งนี้เพียงในส่วนที่ผู้รับเหมาค่าแรงช่วงได้จ่ายแทนไปเท่านั้น แต่ในส่วนอื่น ๆ (หากมี) ที่ผู้รับเหมาค่าแรงช่วงยังไม่ได้ส่งเข้ากองทุนประกันสังคม หรือจะต้องรับผิดชอบต่อกองทุนประกันสังคมแล้วเจ้าของสถานประกอบการหรือบริษัทแม่่นั้นยังต้องรับผิดชอบในส่วนที่เหลือนั้นต่อไป

มาตรา 36 เมื่อนายจ้างยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 แล้ว ให้สำนักงานออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้างและออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบาย เมื่อนายจ้างได้ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อผู้ประกันตนซึ่งเป็นลูกจ้างของตนตามมาตรา 34 ต่อสำนักงานประกันสังคมไปแล้วในฐานะเป็นนายจ้างนั้น ให้พนักงานประกันสังคมออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้างและออกบัตรประกันสังคมให้แก่

ลูกจ้างทุกคนที่ปรากฏรายชื่อในแบบแสดงรายการที่นายจ้างได้ยื่นส่งไปนั้น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อไป

มาตรา 37 ในกรณีที่ความปรากฏแก่สำนักงานหรือจากคำร้องของลูกจ้างว่านายจ้างไม่ยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 หรือยื่นแบบรายการแล้ว แต่ไม่มีชื่อลูกจ้างบางคนซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ในแบบรายการนั้น ให้สำนักงานมีอำนาจบันทึกรายละเอียดในแบบรายการตามมาตรา 34 โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้างและหรือออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา 36 แล้วแต่กรณี

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย จะดำเนินการสอบสวนก่อนก็ได้

อธิบาย หากมีกรณีปรากฏต่อสำนักงานประกันสังคม หรือมีคำร้องของลูกจ้างมายังสำนักงานว่านายจ้างไม่ยื่นแบบแสดงรายชื่อลูกจ้างตามมาตรา 34 หรือยื่นแบบไปแล้ว แต่ไม่มีรายชื่อลูกจ้างบางคน ซึ่งเป็นผู้ประกันตนโดยอัตโนมัติตามมาตรา 33 ในแบบรายการนั้น ให้สำนักงานประกันสังคมทำการบันทึกรายละเอียดในแบบแสดงรายการที่นายจ้างทำเสนอ โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้กับนายจ้าง และหรือออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้างได้ทันที แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งดังกล่าว เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมมอบหมายจะดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงก่อนก็ได้

การสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

มาตรา 38 ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 สิ้นสุดลง เมื่อผู้ประกันตนนั้น

- (1) ตาย
- (2) สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างตาม (2) ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขเวลาที่จะก่อให้เกิดสิทธิตามบทบัญญัติในลักษณะ 3 แล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิตามบทบัญญัติในหมวด 2 หมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

อธิบาย ความเป็นผู้ประกันตนของลูกจ้างตามมาตรา 33 จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อผู้ประกันตนนั้นอยู่ในฐานะต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง หรือออกจากงานไปนั่นเอง ไม่ว่าจะด้วยกรณีใด

ในกรณีที่ผู้ประกันตนสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างไปตาม (2) และได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขเวลาที่ จะก่อให้เกิดสิทธิในการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดในบทบัญญัติลักษณะ 3 แล้ว ให้บุคคลผู้นั้นมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามบทบัญญัติในหมวด 2 หมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 ต่อไปอีก 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตน หรือตามระยะเวลา ที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกิน 12 เดือนนับแต่วันสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

มาตรา 39 ผู้ใดเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 โดยจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า สิบสองเดือน และต่อมากลายเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงตามมาตรา 38(2) ถ้าผู้นั้นประสงค์จะเป็น ผู้ประกันตนต่อไป ให้แสดงความจำนงต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดภายใน หกเดือนนับแต่วันสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

จำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบที่ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งต้องส่งเข้า กองทุนตามมาตรา 46 วรรคสอง ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้โดยให้คำนึง ถึงความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจในขณะนั้นด้วย

ให้ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนเดือนละครั้งภายในวันที่สิบห้า ของเดือนถัดไป

ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งซึ่งไม่ส่งเงินสมทบหรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ตามวรรคสาม ต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินสมทบที่ยังมิได้นำส่ง หรือของจำนวนเงินสมทบที่ยังขาดอยู่นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ สำหรับเศษของเดือน ถ้าถึงสิบห้าวันหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งเดือน ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง

อธิบาย ผู้ใดเคยเป็นผู้ประกันตนมาแล้วตามมาตรา 33 และจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อย กว่า 12 เดือน และต่อมากลายเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา 38(2) ถ้าหากบุคคลผู้นั้น ประสงค์จะเข้าเป็นผู้ประกันตนต่อไป ก็สามารถยื่นความจำนงต่อสำนักงานประกันสังคมตาม ระเบียบที่เลขาธิการกำหนดได้ภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนนั้น สำหรับ จำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบที่ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่ง ต้องส่งเข้ากองทุน ตามมาตรา 46 วรรคสอง นั้นให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมในสภาพทางเศรษฐกิจในขณะนั้นด้วย

ให้ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่ง ส่งเงินสมทบเข้ากองทุนเดือนละครั้งโดยส่งภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

หากผู้ประกันตนใหม่ตามวรรคหนึ่งนั้นส่งเงินสมทบไม่ครบ หรือไม่ส่งเงินสมทบภายใน ระยะเวลาที่กำหนดในวรรคที่แล้ว ผู้นั้นจะต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวน

เงินสมทบที่ขาดส่ง หรือยังมีได้นำส่งหรือส่งไม่ครบ นับแต่วันถัดจากวันที่กำหนดให้ส่งเงินสมทบ สำหรับเศษของเดือนถ้าขาดส่งเกิน 15 วันหรือกว่านั้นให้นับเป็น 1 เดือน ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปิดทิ้งไปไม่ต้องนับ (ตามมาตรา 39 วรรคสาม)

การประกันตนของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

มาตรา 40 บุคคลอื่นใดซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา 33 จะสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยให้แสดงความจำนงต่อสำนักงาน

หลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทนที่ได้จะรับตามมาตรา 54 ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

อธิบาย บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา 33 อันได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระทั้งหลาย อาทิเช่น เกษตรกร พ่อค้า แม่ค้า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ย่อมทำได้เช่นกัน โดยให้แสดงความจำนงต่อสำนักงานประกันสังคมซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่

หลักเกณฑ์ อัตราการจ่ายเงินสมทบ และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งขณะนี้ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระดังกล่าวส่งเงินสมทบในรูปแบบเหมาจ่ายเป็นรายปีดังนี้

พ.ศ. 2539-2540 จ่าย.....บาท

พ.ศ. 2540-2541 จ่าย.....บาท

มาตรา 41 ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 สิ้นสุดลงเมื่อผู้ประกันตนนั้น

- (1) ตาย
- (2) ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 อีก
- (3) ลาออกจากความเป็นผู้ประกันตนโดยการแสดงความจำนงต่อสำนักงาน
- (4) ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกัน
- (5) ภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน

การสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (4) สิ้นสุดลงตั้งแต่เดือนแรกที่ไม่ส่งเงินเข้าสมทบ และการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (5) สิ้นสุดลงในเดือนที่ส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือน

ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (3)(4) และ (5) ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสิทธิตามบทบัญญัติในลักษณะ 3 แล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิตามบทบัญญัติในหมวด 2 หมวด 3 หมวด 4 และหมวด 5 ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

อธิบาย ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 สิ้นสุดลงเมื่อผู้ประกันตนนั้น

(1) ตาย

(2) ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 อีก

(3) ลาออกจากความเป็นผู้ประกันตนโดยการแสดงความจำนงต่อสำนักงานประกันสังคม ในท้องที่ที่ตนประกันตนอยู่

(4) ไม่ส่งเงินสมทบ 3 เดือนติดต่อกัน

(5) ภายในระยะเวลา 12 เดือนในการเป็นผู้ประกันตนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบ 9 เดือน สำหรับการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนในกรณีไม่ส่งเงินสมทบ 3 เดือนติดต่อกันนั้นจะ สิ้นสุดลงตั้งแต่เดือนแรกที่ไม่ส่งเงินสมทบ และการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (5) นั้นสิ้นสุด ลงในเดือนที่ส่งเงินสมทบไม่ครบ 9 เดือน

อย่างไรก็ดี สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้ประกันตนยังคงได้รับต่อไปเป็นระยะเวลา 6 เดือน ภายหลังส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขในการก่อให้เกิดสิทธิตามลักษณะ 3 แล้ว โดยเริ่มนับแต่ วันสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (3) (4) และ (5) โดยอนุโลม

มาตรา 42 เพื่อก่อสิทธิแก่ผู้ประกันตนในการขอรับประโยชน์ทดแทนตามบทบัญญัติ ลักษณะ 3 ให้นับระยะเวลาประกันตามมาตรา 33 และหรือมาตรา 39 ทุกช่วงเข้าด้วยกัน

อธิบาย เพื่อก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และเพื่อช่วยเหลือลูกจ้างผู้ประกันตนในการ ขอรับประโยชน์ทดแทนต่าง ๆ ตามลักษณะ 3 ให้นับระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 หรือมาตรา 39 ทุกช่วงเข้าด้วยกัน

มาตรา 43 กิจการใดที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ แม้ว่าภายหลังกิจการนั้นจะมี จำนวนลูกจ้างลดลงเหลือน้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ก็ตาม ให้กิจการดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับ พระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะเลิกกิจการ และให้ลูกจ้างที่เหลืออยู่เป็นผู้ประกันตนต่อไป ในกรณี ที่กิจการนั้นได้รับลูกจ้างใหม่เข้าทำงาน ให้ลูกจ้างใหม่เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แม้ว่าจำนวนลูกจ้างรวมทั้งสิ้นจะไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ก็ตาม

อธิบาย กิจการใดก็ตามที่เดิมมีลูกจ้าง 10 คนขึ้นไป และนายจ้างได้ส่งเงินสมทบเข้ากอง ทุนประกันสังคมตลอดมา ต่อมากิจการนั้นมีลูกจ้างลดลงเหลือน้อยกว่าเดิม เช่น เหลือ 7 คนเช่นนี้ มาตรา 43 นี้กำหนดให้กิจการดังกล่าวยังต้องส่งเงินสมทบสำหรับลูกจ้างส่วนที่เหลือต่อไปจนกว่า จะเลิกกิจการไป และลูกจ้างที่เหลืออยู่นั้นถือว่าเป็นผู้ประกันตนต่อไป และหากต่อมาปรากฏว่า

(1) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

กิจการนั้นรับลูกจ้างเข้ามาใหม่เท่าใด ก็ให้นายจ้างส่งเงินสมทบให้แก่ลูกจ้างใหม่นั้นด้วย และเป็น
ผู้ประกันตน ถึงแม้ว่าถึงจะรับเข้ามาใหม่แล้วก็ยังมีไม่ถึง 10 คนก็ตาม

มาตรา 44 ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงาน
เปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดเพื่อ
ขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการ
เปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ให้นำความในมาตรา 37 มาใช้บังคับแก่กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้โดยอนุโลม

อธิบาย ในกรณีที่ข้อเท็จจริงในแบบแสดงรายการที่นายจ้างได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานประกัน
สังคมเปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างรีบแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานประกันสังคมตามระเบียบที่
เลขาธิการกำหนดเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรายการต่าง ๆ ภายในวันที่ 15 ของเดือน
ถัดจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ในกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตาม ให้นำมาตรา 37 มาใช้บังคับแก่กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติ
ตามโดยอนุโลม

มาตรา 45 ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมหรือบัตรประกัน
สังคม สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้นายจ้างหรือผู้ประกันตนยื่นคำขอรับใบแทน
หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมหรือใบแทนบัตรประกันสังคมแล้วแต่กรณีต่อ
สำนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดดังกล่าว ทั้งนี้
ตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด

อธิบาย ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมของนายจ้างหรือ
บัตรประกันสังคมของนายจ้างหรือบัตรประกันสังคมของลูกจ้างผู้ประกันตนเกิดสูญหาย ถูกทำลาย หรือ
ชำรุดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้นายจ้างหรือลูกจ้างผู้ประกันตนยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือสำคัญ
แสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคม หรือใบแทนบัตรประกันสังคมแล้วแต่กรณี ต่อสำนักงาน
ประกันสังคมนั้น ๆ ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหาย ถูกทำลาย หรือมีการชำรุด
ในส่วนสำคัญของบัตรดังกล่าว ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม
กำหนด

หมวด 2 เงินสมทบ

มาตรา 46 ให้รัฐบาลและนายจ้างผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย และกรณีคลอดบุตร ฝ่ายละเท่ากันตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงานตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการประกันตนตามมาตรา 39 ให้รัฐบาลและผู้ประกันตนออกเงินสมทบเข้ากองทุนโดยรัฐบาลออกหนึ่งเท่าและผู้ประกันตนออกสองเท่าของอัตราเงินสมทบที่แต่ละฝ่ายต้องออกตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

การกำหนดอัตราเงินสมทบตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดโดยคำนึงถึงประโยชน์ทดแทนและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานตามมาตรา 24

ค่าจ้างขั้นต่ำและขั้นสูงที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แต่ละคน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนแต่ละคน สำหรับเศษของเงินสมทบที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าสิบสตางค์ขึ้นไปให้นับเป็นหนึ่งบาท ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง ในกรณีที่ผู้ประกันตนทำงานกับนายจ้างหลายราย ให้คำนวณเงินสมทบจากค่าจ้างที่ได้รับจากนายจ้างแต่ละราย

อธิบาย ในวรรคหนึ่ง ของมาตรานี้เป็นเรื่องของการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมในรูปแบบไตรภาคี กล่าวคือ นายจ้าง รัฐบาล และลูกจ้างผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จะต้องออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมฝ่ายละเท่า ๆ กัน ในสิทธิประโยชน์ 4 อย่าง ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง คือฝ่ายละ 2 เปอร์เซ็นต์ของอัตราค่าจ้างลูกจ้างเป็นหลัก

ตัวอย่างเช่น แดงเป็นลูกจ้างผู้ประกันตน ได้รับค่าจ้างเดือนละ 6 พันบาท จะต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม 2% ของ 6 พันบาท เท่ากับ 120 บาทต่อเดือน นายจ้างออกสมทบให้ 120 บาทและรัฐบาลออกสมทบให้อีก 120 บาท รวมเป็นเงินสมทบส่วนของแดงส่งเข้ากองทุนแต่ละเดือนเท่ากับ 360 บาท โดยนายจ้างเป็นผู้นำส่งเงินสมทบส่วนของลูกจ้างและส่วนของนายจ้าง

(1) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มาตรา 5